

EUROPEAN COMMISSION

Directorate-General for Maritime Affairs and Fisheries

Mr Virginijus Sinkevičius

Ms Charlina Vitcheva

cab-sinkevicius-contact@ec.europa.eu

Asia: EU:n perusasetuksen (CFP) purkamisvelvoitteen (poisheittokiellon) kiertäminen

Arvoisat Mr *Virginijus Sinkevičius*

Ms *Charlina Vitcheva,*

Pyydämme saattaa tietoonne, että EU:n kalastuksen perusasetuksen 15. artiklassa säädetyn ja eettisesti hyvin perustellun saaliin purkamisvelvoitteen kiertämiseksi on vireillä hanke. Hankkeen kerrotaan olevan jatkoa komission poikkeusluvalle 2018/211.

Me Tornionjoen kalastusoikeuksien omistajat ja kalastajat Suomessa ja Ruotsissa emme ole olleet tietoisia kyseisestä komission päätöksestä. Hankkeessa on kyse Tornionjoen ja muiden Perämeren jokien luonnonlohien käsittelystä, joka vastoin hyväksyttävää syytä aiheuttaa Perämeren jokien luonnonlohien turmelemista ja surmaamista ohi EU:n lohi-kiintiön.

Lohien valikointi ja purkamisvelvoitteen välttelemisen motiivi syntyy lohenkalastuksen rakenteesta, jonka mukaan **lohi kalastetaan kappaleina, mutta myydään kiloina.**

Yhdistettynä rajattuun kappalemääräiseen kiintiöön poisheiton salliminen aiheuttaa paineen kiloihin perustuvaan valintaan; suuret otetaan, pienet vapautetaan. **Näin menetellen menetetään luonnonlohien parhaimmat emokalat.**

Merikalastuksen etua ajavilla virkamiehillä on selkeä tavoite lisätä lohen rannikkokalastusta ja perustaa kalastus valikointiin. Kaikki istutetut kalat saisi pyytää pois. Kiintiöön laskettaisiin vain luonnonlohet, ja kiintiön yli jäävät luonnonlohet vapautettaisiin.

Kaikkien uusimpien tutkimuksien mukaan tällainen kalastusmalli johtaa luonnonlohien suureen kuolleisuuteen erityisesti lohen kutuvaelluksen aikana makeassa jokivedessä. Tietoomme on tullut, että hanketta on edistetty Baltfish-järjestössä. Meillä ei kuitenkaan ole mahdollisuutta tietää, miten Baltfish on asiaa käsitellyt. Myös STECF on käsitellyt asiaa.

Valikoivaa lohikalastusta tukevien tutkimusten arviointia

1. Vapautettujen lohien eloonjääntiä on arvioitu Suomessa vuosina 2002 ja 2006 (Siira ym.). Siinä arvioitiin lohien välitöntä kuolleisuutta kutuvaelluksen merivaiheessa. Kuolleisuuden arvioitiin olleen 4-21 %. Kuolleisuutta jokivaelluksen osalta ei selvitetty.
2. Ruotsissa tehtiin kaksivuotinen tutkimus (SLU.aqua.2020.5.5-2), johon osallistui myös suomalaisia tutkijoita. Telemetriamenetelmällä merkittyjen ja seurattujen lohien kuolleisuus on näissä tutkimuksissa ollut jopa 47-88 %.

Tutkimusraportin sivulla 14 tuotiin esille tutkimuksien puute vapauttamisten vaikutuksista lohien selviytymiseen pidemmän aikajakson aikana. Myöskään muita negatiivisia vaikutuksia, kuten käyttäytymishäiriöitä ja kudun epäonnistumista ei selvitetty. Tutkimusajan olosuhteet olivat lämpimät, mutta vastasivat arkipäivän realismia merialueen rysäkalastuksessa.

3. Suomessa pikaisesti toteutetusta tuoreesta tutkimuksesta (LUKE 18/ 2021) käy ilmiselvästi esille laajaan valikointiin tähtäävä kalastus-poliittinen tavoite. Luken tutkimussuunnitelman mukaan poisheittokiellon poikkeus mahdollistaisi kalastusmallin, jossa lohia kalastetaan PushUp -rysillä valikoivasti.

Tutkimus tehtiin vapauttamista suosivissa olosuhteissa! Veden lämpötila oli vain 10-15 astetta. Lohet vapautettiin kalastusveneissä olevaan vesialtaaseen, mikä poikkeaa PushUp -rysikalastuksen arkitodellisuudesta.

Tutkimuksessa käsitelty aineisto, vain 71 merkkipalautusta, on erittäin suppea. Tutkimuksen mukaan 49 % merkintäpalautuksista saatiin 14 vrk kuluessa kalan vapautuksesta. Siihen nähden esitetyt kuolleisuuden keskiarviot (19-26 %) ovat huomattavan suuria.

Kuolleisuus meressä oli keskiarvoa pienempää, mutta joessa huomattavasti suurempaa. Lohien käsittelyn aiheuttamat todelliset vaikutukset näkyvät vasta joessa. Kuolleisuuden arvioinnin kannalta merkitsevää on jokikuolleisuus.

Tutkimuksen mukaan jokikalastuksen merkkipalautuksista 46 % saatiin alavirran verkko- ja lippokalastuksessa. On huomattava, että yli puolet merkityistä lohista ei voinut ehtiä viikolla 27 päättyneeseen verkko- ja lippokalastukseen, jonka saalis v. 2020 oli 24 % koko joen saaliista (LUKE/SLU 2020).

Näin ollen verkko- ja lippokalastuksen merkkipalautusten osuus olisi tullut olla max. 12 %. Saatu 46 %:n tulos kertoo siitä, että merkityistä lohista vain 1/4 on voinut selviytyä viehekalastusalueille ylemmäs jokivarteen. On selvää, että kudulle selviytyvien määrä oli sitäkin pienempi.

Tutkimus (18/2021) osoittaa telemetriatutkimusten tapaan, että ammattikalastuksessa PushUp -rysiä vapautettujen luonnonlohien todellinen kuolleisuus on vähintään 75 %. Epäselväksi jäi, moniko lohista selviytyi kudulle.

Yhteenvetona viime vuosina tehdyistä kolmesta tutkimuksesta voidaan todeta, että luonnonlohi ei kestä Push-Up -rysiä pyydystä ja päästä kalastusta. Suurin osa vapautetuista lohista kuolee ennen kutua. Tornionjoen lohien jokikuolleisuutta on havaittu siitä lähtien, kun Ruotsi 2014 asetti erillisen kiintiön luonnonlohille ja ryhtyi valikoimaan lohia.

Suomen Ruokaviraston mukaan jokialueen sairastuneilla ja kuolleilla lohilla on mekaanisia vaurioita.

Emme voi hyväksyä sitä, että jokiemme suurinta ja arvostetuinta eläintä kohdellaan merialueilla biomassana, jota voidaan kohdennetusti ja tie-

toisesti vaurioittaa. Vaurioittamiseen ei ole välttämätöntä syytä eikä oikeutta. Luonnonlohelle on annettava itsellinen arvo eläimenä kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti (FAO, RIO, UNCLOS).

Vetoamus

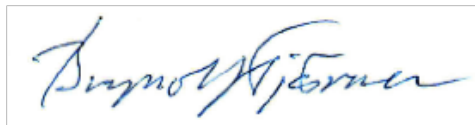
Tutkimustuloksiin vedoten katsomme, että Euroopan Komission olisi puolustettava yhteisen kalastuspolitiikan (CFP) eettistä kulmakiveä artiklan 15 purkamisvelvoitteesta ja **kieltää Suomen ja Ruotsin valtioiden pyrkimys saada jatko eettisesti kestävämmään valikointiin.**

Pello 29 maaliskuuta 2021

Sincerely Yours,

Kalervo Aska
Chairman in Finland

Brynolf Tjärner
Chairman in Sweden

Tornio-Muonio River Association

www.jokiseura.fi, kalervo.aska@hotmail.com

Tornio-Muonio River Association is working in Lapland on both sides of Torne river and Muonio river in Finland and in Sweden. We have been working over 35 years in favor of our people and our salmon. We say our salmon because salmon has been a most important nature resource for us as long as Lapland has been inhabited.

Taustatietoa Lapin maakuntakalasta lohesta ja sen kalastuksesta

Lohi syntyy ja viettää ensimmäiset vuotensa kotijoessaan. Se käy syönösvaelluksella Itämerellä, kunnes palaa kudulle kotijokeensa. Eri lohikannoista runsaslukuisin on Tornionjoen luonnonlohi.

Historiallisesti lohta on kalastettu jokikalastuksena. Lohenkalastus synnytti asutuksen Tornionjoen ja muiden Perämeren (Pohjanlahden pohjoisosa) jokien rannoille jo tuhat vuotta sitten. Lohenkalastuksen ympärille muodostui lohitalonpoikainen kulttuuri. Lohenkalastus oli tärkein osa talojen omaisuutta. Lohi oli talojen tärkein rahatulon lähde vielä 1900-luvulla.

Tekniikan kehittymisen myötä lohenkalastus siirrettiin 1900-luvulla merelle. Samalla tehtiin suuri virhe. Enää ei voitu tietää minkä joen lohikanta oli kalastuksen kohteena. Motiivia lohenkalastuksen rajoittamiseksi ei ollut, koska kalastettiin muuta kuin omaa varantoa.

Äärimmäisen kovaa kalastusta perusteltiin sillä, että kalastuksen kohteena oli viljelty lohi. Euroopan vahvin luonnonlohikanta, meille elintärkeä Tornionjoen lohi, kalastettiin sukupuuton partaalle. Vuosina 1978-2002 jokeen istutettiin 9 miljoonaa lohenpoikasta. Tämä lisäsi merisäälisiä entisestään.

Lohen meripyynnille säädettiin lohen alkuperään perustumattomat kalastuskiintiöt v.1993 alkaen ansiottomaan etuoikeuteen, riistokalastusvuosien saaliisiin perustaen. Lohijokilaaksojen ihmisten tuhatvuotinen lohenkalastus siirrettiin Itämeren rannoilla asuvien kalastukseksi ilman hyväksyttävää oikeusperustaa (UNCLOS, art. 66).

Lohikanta elpyi vasta, kun meripyyntiä rajoitettiin v.1996 alkaen. Sitä ennen Tornionjoen vanha lohenkalastus ja lohenkalastuskulttuuri oli ehditty tuhota.

Lohen meripyyntiä säädettäessä ei oteta huomioon sitä, että lohenkalastus on jokilaaksojen talojen ikiaikainen omistus ja identiteetti. Lohenkalastusta käytettiin jopa lainojen panttina.

Itämeren lohenkalastuksesta päätetään kuuntelematta ikiaikaista lohenkalastuskulttuuria edustavia lohijokien kalastajia. Tähän ongelmaan liittyen Suomen eduskunta halusi v.2012 muutosta lohen asemaan merellisenä kalana (artikla 5) lausueessaan (MmVLvp 11/2012) Unionin perusasetuksesta (CFP).

Esitys ei saanut kalastushallintovirkamiesten tukea, eikä siten asianmukaista huomiota Euroopan Unionissa. Suomen kannan sivuuttaminen ei poista tosiasiaa, että Euroopan Unionin on kunnioitettava myös reuna-alueilla asuvien ihmisten EU:n perusoikeuskirjassa turvattuja oikeuksia ja tarpeita.